

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou LAW FIRM s. r. o., Špitálska 10, Bratislava, v mene ktorej koní advokát a konateľ JUDr. Ing. Michal Žiaran, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15 Ek 2388/2019 z 28. januára 2021 a č. k. 15 Ek 2388/2019 z 21. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 Ek 2388/2019 z 28. januára 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) a č. k. 15 Ek 2388/2019 z 21. apríla 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“; spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnená“) sa návrhom na vykonanie exekúcie domáhala od [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná v 1. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinný v 2. rade“) vymoženia pohľadávky v sume 5 000 eur s príslušenstvom. Okresný súd poveril 10. januára 2020 sťažovateľa ako súdneho exekútora vykonaním exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 263 EX 19/20.

3. Sťažovateľ následne vydal upovedomenie o zastavení exekúcie podľa § 61n ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorým zastavil exekúciu proti povinnej v 1. rade z dôvodu, že na jej majetok bol vyhlásený konkurz. Súčasťou upovedomenia o zastavení exekúcie bola aj výzva oprávnenej na náhradu paušálnych výdavkov v sume 72 eur.

4. Proti výzve na úhradu trov exekúcie podala oprávnená námietky, ktorým vyšší súdny úradník vyhovel a predmetnú výzvu sťažovateľa zrušil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade bola exekúcia zastavená len vo vzťahu k povinnej v 1. rade, a teda nedošlo k zastaveniu exekúcie v celosti, keďže proti povinnému v 2. rade exekúcia ďalej pokračuje. Z tohto dôvodu vyšší súdny úradník dospel k záveru, že v danom prípade nemal sťažovateľ vydať výzvu na zaplatenie náhrady výdavkov spolu s upovedomením o zastavení exekúcie, pretože § 61n ods. 3 Exekučného poriadku explicitne podmieňuje vydanie výzvy až zastavením exekúcie *en bloc*.

5. O sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením, ktorým ju ako nedôvodnú zamietol podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V celom rozsahu sa stotožnil so závermi prijatými vyšším súdnym úradníkom, podľa ktorých vzniká sťažovateľovi nárok na náhradu trov exekúcie pozostávajúcich z paušálnej náhrady až zastavením exekúcie v celosti, t. j. proti všetkými povinným. K uplatneným námietkam sťažovateľa sudca okresného súdu uviedol, že pluralita subjektov na strane povinných nemá za následok násobenie paušálnych trov počtom povinných, tak ako sa sťažovateľ nesprávne domáha. Takáto interpretácia podľa okresného súdu odporuje zneniu § 61n ods. 3 Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne určuje, že exekúcia musí byť zastavená v celosti. Za nesprávne okresný súd považoval aj tvrdenie sťažovateľa, že v rámci predmetnej exekúcie vedenej pod sp. zn. 263 EX 19/20 sa exekúcia realizuje proti každému z povinných samostatne, a teda ide o pluralitu exekúcií.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej (zhodne ako vo svojom vyjadrení k námietkam oprávnenej proti výzve na úhradu trov a v podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka) vyjadruje nesúhlas s právnym názorom okresného súdu, že v danom prípade nedošlo k zastaveniu exekúcie v celosti, a preto nemala byť vydaná ani výzva na úhradu trov exekúcie. Podľa sťažovateľa totiž „*zastavenie exekúcie v celosti*“ logicky znamená zastavenie exekúcie proti osobe každého jedného z povinných, a to bez ohľadu na ich počet v konaní. Sťažovateľ preto na rozdiel od okresného súdu zastáva názor, že v danej veci k zastaveniu exekúcie došlo v celom rozsahu proti povinnej v 1. rade, preto výzva na úhradu trov bola vydaná správne a v súlade so zákonom.

7. Prílišný formalizmus vidí sťažovateľ aj v tvrdení okresného súdu, že nárok na náhradu paušálnych výdavkov v sume 60 eur mu vzniká len jedenkrát bez ohľadu na počet povinných, proti ktorým sa exekúcia vedie. Sťažovateľ je však opačného názoru a argumentuje, že má nárok na „*tolko paušálnych výdavkov koľko je povinných*“.

8. Okresnému súdu sťažovateľ ďalej vytýka nepresvedčivé odôvodnenie napadnutých uznesení, čo má za následok porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd sa podľa sťažovateľa nedostatočne vysporiadal práve s otázkou plurality exekúcií z nej vyplývajúceho nároku sťažovateľa na náhradu paušálnych výdavkov na každého povinného.

9. Porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu spočíva v tom, že mu okresný súd napadnutými uzneseniami znemožnil, aby dostal náhradu za výdavky, ktoré vynaložil na zisťovacie, zabezpečovacie a vykonávacie úkony na každého povinného. Týmto ho tak okresný súd núti, aby použil „*súkromné prostriedky pre verejnoprospešné ciele (ako je zabezpečenie vymožitelnosti práva)*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom:

10. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané súdom prvej inštancie podľa § 239 ods. 1 CSP, a to na základe sťažnosti sťažovateľa ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O predmetnej sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 21. apríla 2021, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

11. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a namietajúcej porušenie označených práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením:

12. V kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľa ústavný súd akcentuje, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04). Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03). Preto pri postupe

všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona (m. m. II. ÚS 143/02).

13. Imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okresnému súdu predovšetkým vytýka nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia a v tomto smere tvrdí, že okresný súd sa len veľmi stručne zaoberal otázkou plurality exekúcií a z nej vyplývajúceho nároku súdneho exekútora na náhradu paušálnych výdavkov na každého povinného a jeho uplatnenú námietku „*vybavil pár riadkami*“.

15. Ústavný súd sa tak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či okresný súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa uplatnenými v podanej sťažnosti a či na ne reagoval spôsobom, ktorý postačuje na prijatie záveru, že rozsah odôvodnenia napadnutého uznesenia nevybočuje z mantinelov práva na spravodlivý súdny proces.

16. Po oboznámení s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že sudca okresného súdu na všetky podstatné výhrady sťažovateľa náležite a primerane reagoval, preto nie je možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa o nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého uznesenia. Práve naopak, sudca okresného súdu napriek stotožneniu sa s rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka v celom rozsahu poskytol nad rámec ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k právnomu záveru o správnosti tohto rozhodnutia (bod 15 napadnutého uznesenia). Odôvodnenie napadnutého uznesenia tak zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim preň z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Okresný súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu sa nestotožnil s názorom sťažovateľa o pluralite exekúcií v prípade viacerých subjektov na strane povinného, keď uviedol, že sťažovateľovi nevznikol nárok na náhradu trov exekúcie pozostávajúcich z paušálnych výdavkov, pretože exekúcia bola zastavená len proti povinnej v 1. rade. Ustanovenie § 61n ods. 3 Exekučného poriadku pritom predpokladá, že súdny exekútor vydá výzvu na úhradu trov exekúcie spolu s upovedomením o zastavení exekúcie, ak sa exekúcia zastavuje v celosti. Ak bola exekúcia zastavená len v časti, ku vzniku povinnosti oprávnenej znášať trovy sťažovateľa nedochádza, pretože exekúcia ďalej pokračuje proti povinnému v 2. rade.

18. Prezentovaný právny názor okresného súdu pritom rešpektuje zmysel a účel ustanovení Exekučného poriadku a vychádza tiež z odbornej literatúry, podľa ktorej ak súdny exekútor zastavuje exekúciu v časti (pretože dôvod zastavenia sa týka časti vymáhaného nároku alebo niektorého z viacerých oprávnených alebo povinných), ku vzniku povinnosti oprávneného znášať trovy súdneho exekútora v zásade nedochádza, keďže konanie sa naďalej vedie proti povinnému a ten znáša aj trovy exekútora. Ak však súdny exekútor zastavuje exekúciu v celosti, zároveň s upovedomením o zastavení exekúcie vydáva aj výzvu oprávnenému na úhradu trov exekútora (§ 61n ods. 3), ktorú doručuje účastníkom konania spolu s predmetným upovedomením

(pozri Števček, M., Kotrecová, A., Tomašovič, M., Molnár, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018.).

19. Podľa názoru ústavného súdu tak okresný súd poskytol sťažovateľovi dostatočné a z ústavnoprávneho hľadiska uspokojivé odpovede na jeho námietky obsiahnuté v sťažnosti podanej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Predmetná sťažnostná námietka týkajúca sa nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia preto bola ústavným súdom vyhodnotená ako neopodstatnená.

20. Pokiaľ ide o v ústavnej sťažnosti opakovane vyjadrený nesúhlas sťažovateľa s argumentáciou okresného súdu, podľa ktorej sa paušálna náhrada trov exekúcie nenásobí počtom povinných, proti ktorým sa exekúcia vedie, ústavný súd uvádza, že v okolnostiach prejednávanej veci táto námietka nemá opodstatnenie, pretože o trovách exekúcie rozhodnuté nebolo, keďže exekúcia je ďalej vedená proti povinnému v 2. rade a výzva sťažovateľa na úhradu trov bola okresným súdom zrušená. Zo strany sťažovateľa pritom ide len o polemiku s vysloveným právnym názorom okresného súdu v rovine jednoduchého (podústavného) práva.

21. Po preskúmaní napadnutého uznesenia (v spojení s odôvodnením uznesenia vyššieho súdneho úradníka) tak ústavný súd uzatvára, že v danom prípade nezistil taký výklad alebo aplikáciu právnych predpisov, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do práv sťažovateľa označených v ústavnej sťažnosti. Za týchto okolností ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod, aby skutkové a právne závery okresného súdu podrobil ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor okresného súdu svojím vlastným.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom vady, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nevzhliadol porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje, že v danom prípade nič nesignalizuje ani porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Namietané porušenie čl. 20 ods. 4 ústavy sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nielenže neodôvodnil, v rámci svojej argumentácie ho ani nespomenul, a vzhľadom na obsah tohto článku ústavy, ktorý upravuje ústavné podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, ústavný súd ani nevzhliadol žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a porušením predmetného článku ústavy. Z toho dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu